

**VLADA CRNE GORE
DRŽAVNI ARHIV**

**PLAN RADA
ZA
2019 GODINU**

CETINJE, februar 2019.

Državni arhiv, kao državni organ organizovan za vršenje arhivske djelatnosti na području Crne Gore, svoj plan rada temelji na izvršavanje obaveza i zadataka koji proizilaze iz Zakona o arhivskoj djelatnosti, važećih podzakonskih akata, dugoročnih planskih opredjeljenja, dokumenata međunarodnih arhivskih organizacija čiji je punopravni član, zaključenih protokola o saradnji sa drugim arhivima, te potreba i zahtjeva državnih organa, istraživača i drugih korisnika arhivske građe.

Aktivnosti koje se planiraju u 2019. godini biće, kao i u prethodnim godinama, usmjerene u nekoliko osnovnih pravaca djelovanja:

- poboljšanje uslova i kvaliteta rada;
- realizacija redovnih obaveza i zadataka iz arhivske djelatnosti;
- saradnja sa drugim subjektima u zamlji i inostranstvu;
- rad na normativnoj regulativi.

Za uspješno obavljanje funkcije koju ima Državni arhiv, a koja je od izuzetnog i trajnog značaja za državu, neophodno je obezbijediti adekvatan prostor, opremu i kadrove. Angažovanje na unapređenju sva tri navedena elementa, je trajan zadatak, koji mora biti prisutan u svim planovima, te prema tome i u ovom.

Državni arhiv ima arhivska odjeljenja ili isturene kancelarije u gotovo svim opštinama i koristi, u sopstvenom vlasništvu ili pod zakup, ukupno 6.090m² prostora. U gotovo svim organizacionim jedinicama, izražen je problem nedovoljne veličine i neodgovarajućeg kvaliteta prostora, pa je traženje mogućnosti za poboljšanje toga stanja, zadatak koji treba planirati i u ovoj kao i narednim godinama. Ranije je pripremljena detaljna informacija o raspoloživim prostorima koje Arhiv koristi, ukupno i po pojedinim organizacionim djelovima, sa ocjenom stanja, definisanjem potreba i prijedlogom mjera za prevazilaženje evidentnih problema. Na temelju toga i objektivno raspoloživih mogućnosti se planiraju i preduzimaju aktivnosti u pravcu poboljšanja stanja.

Po pitanju prostora, prioritetna obaveza Državnog arhiva je dogradnja objekta na Cetinju. Aktivnosti na tom planu su započete prije više godina, ali se, obzirom na niz nepovoljnih okolnosti, nijesu odvijale planiranom i željenom dinamikom. Urađena je projektna dokumentacija ali još nijesu dobijene potrebne saglasnosti, očekujemo izmjenu *DUP i UP Istorijsko jezgro*, što je neophodan preduslov. Bilo je planirano da radovi počnu 2014. godine ali to nije bilo moguće upravo zbog neslaganja izvođačkog projekta sa *DUP i UP istorijsko jezgro* pa s toga i potrebnih saglasnosti. S' obzirom da to još uvijek nije postignuto to ostaje kao problem koji treba da se rješava u 2019 godini.

U zgradi Državnog arhiva Cetinje planiraju se preostali zanatski i sanacioni radovi prvenstveno rekonstrukcija postojećeg sistema za klimatizaciju.

Nastaviće se aktivnosti za rješavanje ili ublažavanje problema nedostatka prostora i u drugim gradovima, prema definisanim potrebama, utvrđenim prioritetima i stvorenim mogućnostima. Planira se rekonstrukcija krova u Arhivskom odsjeku Berane, kao i uređenje prilaza i obezbjeđivanje zgrade odgovarajućom ogradom, ms obzirom na udaljenost od gradskog jezgra.

Nastaviće se započete aktivnosti za traženje mogućnosti za proširenje ili zamjena prostora u Pljevljima i Bijelom Polju. Planirano je da se u dogovoru sa Opštinom Pljevlja, koja je vlasnik prostora, izvrši zamjena stolarije i poda u depou, kao i zamjena preostalih drvenih arhivskih polica metalnim. Takođe će se tražiti mogućnost za obezbjeđivanje dodatnog prostora u Herceg Novom za smještaj građe koju bi trebalo preuzeti.

Sanacija fasade kompletne zgrade Arhivskog odsjeka Kotor (sa promjenom olučnog sistema na cijeloj zgradi i zamjenom škura na starom dijelu zgrade prema ulici). Centar za konzervaciju i arheologiju je uradio projekat po kojem će se u 2019. godini izvršiti radovi na zgradi AO Kotor. Planira se izvođenje molersko farbarskih radova u poslovnoj zgradi DACG Cetinje kao i tekuće održavanje krovnog pokrivača. Planira se uređenje prilaza zgradi DACG Cetinje u cilju uslovnijeg prilaza za stranke i zapošljene i sprečavanja prodora vlage u depoe. Nakon završenog izlučivanja arhivske građe u DACG Cetinje oslobodiće se dio prostora za prijem nove i isti je neophodno opremiti metalnim policama, na čemu će se intenzivno raditi.

Redovno će se kontrolisati i servisirati protivpožarni aparati u svim arhivskim odsjecima i javljači požara u objektu na Cetinju.

U svim prostorima će se dva puta izvršiti uobičajeni tretmani u cilju dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije.

Nabavka opreme: arhivskih polica, računara, skenera, kopirnih aparata, opreme za konzervaciju i restauraciju arhivske građe i dr. je trajno prisutna potreba za čije rješavanje je potrebno duže vrijeme i značajna sredstva. U ovoj godini se planira nabavka određenog broja računara i kopir aparata kao i arhivskih polica, u cilju zamjene dotrajalih. Obezbijeđiće se produženje licenci za operativni program i antivirusnu zaštitu. Izvršiće se nabavka arhivskih kutija od specijalnog nekisjelog materijala, kao i potrebne količine specijalnih materijala i hemikalija za potrebe konzervacije i restauracije arhivske građe.

Predviđeni broj izvršilaca u Državnom arhivu, utvrđen Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji je 178. Međutim, jedan broj radnih mjesta je po raznim osnovama upražnjen a nije popunjavan, tako da je na početku 2019. godine upražnjeno 25 radnih mjesta. Za veći broj nepopunjenih radnih mjesta potreban uslov je visoka stručna sprema pa je ovim dodatno pogoršana kvalifikaciona struktura. Ona i inače nije povoljna, obzirom da procenat zapošljenih sa visokom stručnom spremom iznosi 75%. U ovoj godini je planirana popuna jednog radnog mjesta sa visokim obrazovanjem. Za obavljanje nekih najneophodnijih poslova a koji nijesu predviđeni aktom o sistematizaciji ili su nepokriveni postojećim brojem izvršilaca, povremeno će se angažovati lica po ugovoru.

Nastaviće se sa programom edukacije u obavljanju arhivskog poslovanja za zapošljene kod stvaralaca arhivske građe. Edukacija se obavlja u formi seminara i usmjerena je na stručno osposobljavanje zapošljenih i razvijanje svijesti o potrebi očuvanja dokumentarnog materijala.

Vodiće se neposredna briga o arhivskoj građi, u najširem smislu te riječi, u skladu sa propisima i standardima, kako u samom Arhivu tako i kod stvaralaca i imalaca arhivske građe. U tom smislu, Arhiv će u okviru svojih nadležnosti i ovlašćenja, insistirati na striktnom izvršavanju propisanih obaveza stvaralaca i imalaca u pogledu brige o arhivskoj građi počev od momenta njenog nastajanja do izlučivanja ili predaje Arhivu. Arhivska građa će se preuzimati po isteku propisanih rokova, sređena popisana i tehnički opremljena, po prioritetima utvrđenim na osnovu značaja te građe. U procedurama sa arhivskom građom, neposredno će se primjenjivati međunarodni standardi: ISAD(G) – za opis arhivske građe, ISAAR(CDF) – za opis stvaralaca arhivske građe, i dr.

Misija Državnog arhiva je dugoročno očuvanje arhivske građe od javnog značaja, omogućavanje i podsticanje korišćenja, te učenje iz našeg istorijskog iskustva. Arhiv će nastojati da arhivsku građu koju čuva u svojim fondovima učini dostupnom za korišćenje i omogući što jednostavnije i brže pronalaženje traženih dokumenata, bilo da je to u naučne ili dokazne svrhe. U cilju bolje zaštite i korišćenja arhivske građe u saradnji sa Ministarstvom kulture radiće se na projektima za očuvanje i zaštitu kulturnih dobara:

- Konzervacija ličnog fonda Anastas Bocarić cgda2 bud liboc 1864-1944;
- Konzervacija fonda Političko upravni mletački arhiv (PUMA) CG DA 2 HNO 1687-1797
- „Tehničko-tehnološko osavremenjavanje naučno-informativnih sredstava u Istorijskom arhivu Kotor. Regesta i analitički indeksi arhivskog fonda *Spisi vanrednih providura* (UPM)“
- Konzervacija i restauracija oštećenih dokumenata fonda Vojnička škola
- Sanacija fasade kompletne zgrade Arhivskog odsjeka Kotor (sa promjenom olučnog sistema na cijeloj zgradi i zamjenom škura na starom dijelu zgrade prema ulici)

Nastaviće se aktivnostima vezano za skeniranje i pohranjivanje u informacioni sistem arhivske građe koja se čuva u arhivskim odsjecima u CG, tako da će se obogatiti digitalna arhiva i omogućiti brže i jednostavnije usluživanje stranaka, bez potrebe da se koriste originalna dokumenta.

Nastaviće se sa započetim projektom "Zastita arhivske gradje i poboljšanje uslova u arhivskim depoima DACG Cetinje" tj. obrada i sređivanja arhivske građe i depoa u kojim je ista smještena.

Otpočeće se sa projektom "Prikupljanje informacija o arhivskoj građi značajnoj za Crnu Goru, koja se nalazi u drugim arhivima, kod raznih institucija i privatnih imalaca u zemlji i inostranstvu". Koliko je moguće, radiće se na pribavljanju kopija te građe a eventualno i originalnih dokumenata. U tom pravcu će se nastaviti pregovori sa arhivima Poljske, Turske, Rusije, Albanije, Dubrovnika, Češke i dr.

Radiće se na realizaciji dogovora između Državnog arhiva CG i Centralnog arhivu starih akata Poljske o preuzimanja arhivske građe dio fonda "Ministarstvo vojno". U prethodnoj godini (2018) započeti su pregovori oko ustupanja dijela fonda "Ministarstvo vojno CG" Državnom arhivu CG, koji se sada nalazi u Poljskoj.

U ovoj godini izaći će iz štampe dva broja časopisa "Arhivski zapisi". Ostvareni kvalitet u pogledu sadržaja i forme časopisa biće zadržan a radiće se i na podizanju na viši nivo.

Planirano je da u ovoj godini bude realizovano nekoliko značajnih izdavačkih projekata:

- Atentati na Kralja Nikolu.
- Monografija "Državni arhiv Crne Gore 1951-2011"
- 2 broja časopisa "Arhivski zapisi"

Biće organizovane promocije izdanja u više gradova.

Biće priređeno više izložbi dokumenata na određene teme.

Ranije realizovane izložbe će se prikazati u gradovima koji ih do sada nijesu vidjeli.

Većina izdavačkih projekata i posebno izložbi koje će se realizovati, tematski će se uklapati u obilježavanje jubileja deset godina od obnove nezavisnosti Crne Gore.

Državni arhiv će i u ovoj godini realizovati manifestaciju - Neđelja arhiva. Projekat se odnosi na cijelu teritoriju države i uključuje svu arhivsku mrežu u Crnoj Gori, a usmjerena je na popularisanje arhivske struke i službe kao i na podizanje svijesti o potrebi cjelovite zaštite arhivalija kao opšteg dobra od istorijskog, kulturnog, dokumentarnog, a nerijetko i spomeničkog značaja. U okviru te manifestacije realizuje se veliki broj programa koji su propagandnog karaktera i sprovode se naučno-popularnim metodama (izložbe, javne tribine, predavanja, posjete učenika i studenata arhivskim odsjecima, distribuiranje propagandnog materijala i sl.). U okviru ove manifestacije biće realizovano više desetina raznih programa.

Državni arhiv će sarađivati sa naučnim, kulturnim i obrazovnim institucijama i ustanovama u Crnoj Gori sa kojima ima zajedničke interese u oblasti istraživanja i objavljivanja građe, kao i školovanja i usavršavanja kadrova. Državni arhiv će i u narednoj godini dati doprinos u kreiranju jedinstvene turističke ponude Prijestonice Cetinje, kroz učestvovanje u izradi kulturnog vodiča.

Kao član međunarodnih arhivskih organizacija, Arhiv će učestvovati u radu organa i tijela tih organizacija.

Međunarodna saradnja je novim predloženim aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, prepoznata kao dio koji zavrjeđuje naročitu pažnju. Dosadašnja učešća na bilateralnim i multilateralnim inicijativama, ukazuju na nastojanja Državnog arhiva da tu oblast posebno razvija. Državni arhiv je posvećen unaprijeđenju već uspostavljene kvalitetne saradnje sa međunarodnim i regionalnim organizacijama i udruženjima, koja daju podsticaj arhivima i srodnim institucijama u sve većim izazovima koje nosi digitalno doba.

U okviru neposredne bilateralne saradnje, a sve u cilju ostvarivanja obostranih interesa i prioriteta, u toku 2019. godine biće organizovane radne posjete i sastanci sa arhivima i arhivskim udruženjima u regionu, a i šire. Takođe, Državni arhiv će učestvovati na regionalnim i međunarodnim arhivskim savjetovanjima i naučno-informativnim skupovima, kako kroz prijavljivanje i prezentovanje radova iz svog djelokruga, tako i u svojstvu posmatrača, sa krajnjim ciljem jačanja i održavanja postojeće arhivske mreže, usvajanja inovativnih strategija i standarda, razmjene ideja, vizija i konkretnih projekata, te pripreme novih partnerstava.

Na inicijativu Državnog arhiva, planirano je da u toku godine budu potpisani značajni sporazumi o saradnji sa Istorijskim arhivom Vatikana, te sa Generalnim direktoratom državnih arhiva Turske, koji bi doprinijeli daljem razvoju istoriografije u Crnoj Gori i dobijanju novih istorijskih saznanja. Na polju multilateralne saradnje, u sastavu Državnog arhiva Crne Gore, Državnog arhiva Republike Makedonije i Međunarodnog instituta za arhivske nauke Trst-Maribor, radiće se na planiranju Međunarodnog arhivskog savjetovanja, čije održavanje je predviđeno na prostoru Crne Gore i Makedonije.

Državni arhiv, sada već dugogodišnji član ICARUS konzorcijuma i Međunarodnog arhivskog savjeta ICA, će i u 2019. godini koristiti benefite koje članstvo u navedenim organizacijama pruža. Takođe, nastaviće se i ranije započeta saradnja sa arhivima u okruženju i radiće se na produblivanju odnosa sa ciljem stvaranja zajedničkih projekata saradnje. Državni arhiv će i ove godine inicirati početak saradnje i potpisivanje sporazuma sa Državnom agencijom arhiva Kosova, kako bi omogućili međusobnu razmjenu arhivske građe i time obogatili depo Državnog arhiva, na zadovoljstvo naših korisnika i istraživača. U saradnji sa Arhivom Makedonije pokrenuta je inicijativa za osnivanje organizacije arhiva Jugoistočne Evrope na kojoj će se raditi i u 2019. godini.

Planirano je da predstavnici Državnog arhiva budu učesnici na prestižnim skupovima organizovanim od strane:

- ICARUS konzorcijuma
- Međunarodnog arhivskog savjeta ICA
- Foruma slovenskih kultura
- Pokrajinskog arhiva Maribor

- Vojne akademija Bugarske
- Međunarodnog instituta za arhivsku nauku Trst – Maribor
- Društva arhivskih radnika i Arhiva Bosne i Hercegovine
- Društva arhivskih radnika i Kantonalni arhiv Tuzla
- Arhiva republike Srpske

Arhivističkog društva Srbije U oblasti normativne regulative, Državni arhiv će raditi na:

- primjeni donijetih zakonskih i podzakonskih akata
- Izradi predloga Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Državnog arhiva;
- Izradi Kadrovskeg Plana za 2018.godinu i Izvještaja o realizaciji Kadrovskeg Plana za 2017.godinu;
- Izradi Plana integriteta za 2018.godinu i Izvještaja o realizaciji plana integriteta za 2017.godinu;
- pravnim pitanjima po osnovu radnih odnosa;
- praćenju evidencije bolovanja, godišnjim odmorima i redovnosti izvršavanja obaveza službenika po osnovu radnih obaveza;
- pratiti će sve izmjene rješenja službenika po osnovu radnog i penzijskog staža;
- ostvarivati će saradnju sa resornim Ministarstvima i drugim organima Vlade CG;
- postupati će se po zahtjevima za slobodan pristup informacijama;
- pripremi Plana javnih nabavki za 2019.godinu i Izvještaju o sprovedenim postupcima javnih nabavki za 2018.godinu;
- pratiti će potrebe svih Odjeljenja i Odsjeka u sistemu Državnog arhiva za obezbjeđenje potrošnog materijala, intervencije na zaštiti objekata u vlasništvu Državnog arhiva;
- pratiti će realizaciju obaveza po osnovu ugovorenih i drugih zakonskih obaveza koje se odnose na Državni arhiv;
- redovnosti isplata plata i drugih primanja službenika i namještenika;
- kontrolu nabavke opreme;
- realizaciju izvršavanja budžetskih sredstava;
- ostvarivanje saradnje po svim finansijskim obavezama sa Ministarstvom finansija, Trezorom, Upravom za imovinu.
- nastaviće se aktivnosti na ažuriranju i implementaciji Pravila o procedurama – internih akta

Edukacija službenika i namještenika vršiće se po programu obuka koje predviđa Uprava za kadrove. Takođe će biti organizovana stručna savjetovanja iz arhivistike u cilju jednobraznog stručnijeg postupanja sa arhivskom građom.

Državni arhiv će saradivati sa medijima i preko njih informisati javnost o svojim aktivnostima, a čime se istovremeno doprinosi afirmaciji i popularizaciji arhivske djelatnosti.

Detaljan plan aktivnosti na realizaciji redovnih obaveza i zadataka iz arhivske djelatnosti definisan je po organizacionim jedinicama u okviru Državnog arhiva. On se temelji na ocjeni stanja i utvrđivanju prioriteta po pojedinim oblastima.

DIREKTOR,
Saša Tomanović, dipl.pravnik